

XIV. EVF. * 52. SZAM
Cluj-Kolozsvár, 1931
március 5 Csütörtök
5691 ÉV Adar 16

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
utca) 10 szám. Telefon 9-77

ELOFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELOFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerinti
vételnek fel

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánági esidőség politikai
napilapja
Cikkjeink utánymosságát csak a
forrás megjelölésével engedjük
meg
Késziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

A Banca Naționala és a kölcsön

Az elfogulatlan szemlélő bizonyára megütközéssel és csodálkozással figyeli azt, ami a kölcsön körül néhány nap óta a fővárosban történik. A kormánynek hetekig tartó keserves és kinos erőfeszítések és nem utolsó sorban az ország presztizsének feláldozása árán sikerült a külföldi bankárokkal megállapodást létesíteni. A kölcsönszerződés aláírása azonban mégis késik, mert a Banca Naționala nem hajlandó magáévá tenni egyikét azoknak a feltételeknek, amelyekhez a bankárok a kölcsön folyósítását kötétkék. A kormány, amelynek komoly politikai, sőt egzisztenciális érdekei is fűződnek a kölcsön megkötéséhez, igyekezett pressiót gyakorolni a jegybank igazgatóságára. A minisztertanács egységes határozatot hozott ebben a kérdésben, Mironescu miniszterelnök pedig megfenyegette a Banca Naționala kormányzóját.

Am hiábavaló volt a minisztertanács döntés és eredménytelen a miniszterelnök erélyes fellépése. Burileanu kormányzó és társai beásták magukat a jegybank autonómiájának fedezékei mögé, visszavertek minden támadást, sőt adott pillanatban úgy néztek ki a dolog mintha a Banca Naționala határozott offenzívában volna a kormányval szemben. Az elfogulatlan és ugyanakkor a helyzettel nem ismerős szemlélő, mint mondtuk, megrökönyödéssel figyeli ezt a magasabb szempontból kétségtelenül paradoxszerű, de a specifikus romániai viszonyok között könnyen kibetűzhető látványosságot. Önként vetődik fel a kérdés: vagy szükség van a romániai nemzetgazdaságnak erre a kölcsönre és akkor a jegybanknak, mint a román pénzügyi élet irányító szervének, mindent el kellene követnie a külföldi tárgyalások sikeres befejezése érdekében, vagy nem s ebben az esetben a Banca Naționala vezetői kötelesek volnának felvilágosítani az illetékes fórumokat és az ország közvéleményét a párizsi tárgyalások fölöslegességéről. Egészen szokatlan, furesa és különös mellékgondolatokra alkalmat adó jelenség azonban az, hogy a jegybank vezetői tulajdonképpen csak formai kérdés miatt próbálják a kölcsöntárgyalások sikerét meghiusítani.

A helyzet megértéséhez mindenesetre tisztában kell lennünk bizonyos tényekkel. A Banca Naționala nem állami intézet, hanem meglehetősen széleskörű autonómiával rendelkező részvénytársaság. A részvényeknek jelentékeny hányada mindenesetre az állam tulajdonát képezi és a jegybank kormányzójának kinevezése is a mindenkori kormány hatáskörébe tartozik. Ezenfelül azonban a Banca Naționala és az állam közötti kapcsolatokat külön szerződések szabályozzák.

A részvények többsége — mondunk sem kell — liberális kezekben van. A Banca Naționala évtizedek óta a liberálisok pénzügyi és politikai hatalmának egyik citadelláját alkotja. Ezen az intézeten keresztül gyakorolták a liberálisok döntő befolyást a mindenkori kormányok gazdasági és pénzügyi politikájára. A Banca Naționala engedelmessé eszkoz volt a liberálisok kezében ipari szupremáciájuk kivívá-

400 millió lej alaptőkével megalakul a Mezőgazdasági Hitelintézet

Engedett a Banca Naționala a külföldi ellenőr kérdésében?

A kormány felfüggesztéssel fenyegette meg Burileanu jegybank-kormányzót

A kölcsön összege: 23 millió dollár — kibocsátási árfolyam 87. A Béga-kanális ügye a hágai bíróság elé kerül

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen beszámoltunk a kormány és a Banca Naționala között kitört konfliktus egyes fázisairól és megírtuk, hogy a kormány a legvégsőre határozta el magát abban az esetben, ha a jegybank igazgatósága nem volna hajlandó a külföldi ellenőr mandátumának három évre való meghosszabbításához hozzájárulni. Mironescu miniszterelnök tudomására hozta Burileanu bank kormányzó, hogy a konfliktus elintézését az uralkodóra fogja bízni, akitől kérni fogja hozzájárulását ahhoz, hogy a kormányzót azonnal függeszték fel hivatalából.

A Banca Naționala meghajol a kormány akaratára előtt

Ilyen előzmények után ült össze tegnap délután a Banca Naționala igazgatósági tanácsa, hogy végleges határozatot hozzon. Az ülés a késő éjszakai órákba húzódott be és ma délelőtt folytatódott. Politikai és pénzügyi körökben egyaránt érthető feszültséggel tekintettek az igazgatóság döntése elé, amely már nem késhetett tovább, miután Popovici pénzügyminiszter Párizsból újabb sürgető táviratot mesesztett a kormányának. Mint előrelátható volt, a Banca Naționala kénytelen volt végül mégis meghajolni a kormány akaratára előtt. Az igazgatósági tanács úgy döntött, hogy elvben hozzájárul a külföldi ellenőr mandátumának meghosszabbításához. Későbbi tárgyalások anyagát fogja képezni annak megállapítása, hogy a bankárok megbizottja

milyen keretek között és milyen mértékben fogja a jövőben ellenőrzési jogát gyakorolhatni.

Garanciát kértek a jegybanktól?

A lényegen azonban ez már nem változtat. A döntés megtörtént és ezzel elhárult az utolsó akadály is, a kölcsön megkötése elől. Egyes lapok azt állítják, hogy a külföldi bankárkonzorcium a Banca Naționalától bizonyos garanciákat kért a kölcsönnel kapcsolatban és emiatt voltak nehézségek. Ezt a hírt azonban határozottan megcáfolják, mert a banktól ilyen biztosítékokat sohasem kértek. Az igazgatóság ma délután újabb ülést tart, amely után hivatalos közleményben fogják közzé tenni, hogy a kölcsön útjában immár nem áll sem-

mi és a lapok valószínűnek tartják, hogy csütörtökön délelőtt megtörténik az aláírás.

A kölcsön feltételei

Az Adeverul értesülése szerint a kölcsön végösszege 23 millió dollár, a kibocsátási árfolyam 87. Ehhez jön még az utépítési kölcsön is, amelyre vonatkozólag a svéd pénzszervelettel a megállapodás már létre jött.

A Béga-esatorna ügyében a hollandokkal abban egyezett meg a pénzügyminiszter, hogy a tárgyalásokat két hónap múlva folytatni fogják és amennyiben azok megegyezésre nem vezetnének, úgy a kérdést a hágai nemzetközi döntőbíróshoz terjesztik döntés végett.

Aláírták a mezőgazdasági hitelintézet felállításáról szóló egyezményt

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti tudósítónk késő esti telefonjelentése szerint a Banca Naționala és a kormány közötti konfliktus ügye még nem tekinthető elintézettnek. A jegybank igazgatósága nem adott ki hivatalos kommunikét a ma délelőtti ülésen hozott döntéséről s az igazgatóság tagjai mereven elzárkóztak minden nyilatkozatadástól. Annyi szivárgott ki mindössze, hogy Burileanu kormányzó, Chiriacescu, Lepadatu, Baicoianu, Baranescu és Mimy igazgatók a kormány javaslatára ellen, Stoicescu, Buzdugan, dr. P. Porutiu és Otoiu pedig a kormány javaslatát mellett foglaltak állást. Ilyen körülmények között a kormány javaslatát kisebbségben maradt. Miután azonban Popovici Mihály legújabb táviratai szerint a bankárok hajlandók az

ellenőr működési körének meghatározása körül bizonyos concessziókat tenni, meg van a remény arra, hogy a fennálló ellentéteket mégis sikerülni fog áthidalni.

Általános a megállapítás, hogy a kormány és a jegybank közötti konfliktus rendkívül súlyos természetű volt s előreláthatólag nem fog minden következmény nélkül maradni. A Párizsból érkező jelentések szerint ma délelőtt aláírták a mezőgazdasági hitelintézet felállításáról szóló megállapodást. A megállapodás értelmében a hitelintézet 400 millió lej alaptőkével fog megalakulni és 1 millird 200 millió lej értékben kötelezvényeket fog kibocsátani. Az intézetet 12 tagú igazgatósági tanács vezeti, akik közül hat román és hat külföldi lesz.

sához s nem utolsó sorban a jegybank révén sikerült a liberálisoknak a hitelélet irányításában is bizonyos monopóliumot biztosítani maguknak. A nemzeti-parasztpárt uralomra jövétele, helyesebben szólva a stabilizációs kölcsön megkötése után a helyzet a Banca Naționalánál némiképpen megváltozott. Kiderült ugyanis, hogy a liberális igazgatósági tanács nem mindenben tartotta magát az alapszabályokhoz és különböző liberális érdekeltségűeknek csaknem ötmillárd lej immobilizált, akkor midőn tudott dolog, hogy egy jegybank normális működésének első feltétele váltótárcajának könnyen likvidálható volta. A stabilizációs kölcsönből kellett az államnak, helyesebben szólva az adófizetőknek ezt a váltótarcát a Banca Naționalától megváltani. Azok a külföldi pénzügyi szakértők, akiknek alkalmuk volt betekintést nyerni a Banca Naționala ügyvezetésébe, energikusan követelték az ott uralkodó szellem megváltoztatását s főleg a politikának a jegybank működéséből való teljes kiküszöbölését. A

külföldi ellenőrt éppen a mult tapasztalatai alapján állították a Banca Naționala mellé. Ebből logikusan következik, hogy a jegybank igazgatóságának nincs meg az erkölcsi autoritása ahhoz, hogy a külföldi szakértők delegálása ellen felemelje tiltakozó szavát, nemzeti jelszavakban burkolva igazi intencióit.

Nem kívánunk ezuttal részletesebben foglalkozni azokkal a kifogásokkal, amelyeket a Banca Naționala vezetői Auboin mandátumának három évvel való meghosszabbítása ellen felhoznak. Lehetséges, hogy a külföldi ellenőr nem mindig mutat kellő hajlékonyságot és megértést a román nemzetgazdaságot speciális szempontjaival szemben. Az is lehetséges, hogy a Banca Naționala presztizsére bántó a külföldi ellenőr jelenléte. Am nemkevésbé igaz az is, hogy amennyiben a Banca Naționala a multban rendezőbb gazdálkodás folyt volna, egy a külföldi bankárok nem állították volna fel a kölcsön conditio sine quanonjaképpen az ellenőr kiküldését. Ami pedig a presztizst

illeti, a súlyos nehézségekkel küzdő romániai gazdasági élet érdekei előbbre valók, mint a Banca Naționala érzékenysége. A jegybank nem önmagáért és önmagának létezik. És ha az országnak csakugyan szüksége van erre a kölcsönre, akkor a jegybanknak nem szabad vétot emelni a párizsi tárgyalások sikeres befejezése ellen.

Kétségkívül a kormány és a kölcsön ellen folyó intrikák sorozatába tartozik az is, hogy a Banca Naționala vezetői nem értették meg ezeket a szempontokat. Innen indult ki a konfliktus magja s kevés hiányzott ahhoz, hogy a kormány és a jegybank közötti konfliktus nemzetközi botránnyá fajuljon el. A bankkormányzót menesztés kellett megfenyegetni, hogy a Banca Naționala engedjen végül merev magatartásából. A kölcsön útjából elhárult ily módon az utolsó akadály és a Banca Naționala igazgatói valóban megkímélhették volna az országot egy kinos konfliktus elszomorító látványosságától.

(k. r.)

szkvszkij: Szerenáda: Nina, Razigade: yok országa, Drigo: rténetek a bécsi ersterreicher: Te nem Rizzi: Örök szeretet.
mikus hangv. Mozart tethoven: IV. szimfonia, 22.15: Jazz ózenekar.
Operett.
Jolin és citerazene.
Gietek Gounod: Füst
Frederika c. ope. Mozart, Saint-Saens.
és zenekar. Glazurterold műveiből.
na.
brakoztató zene.
gverseny. Handel:
hangverseny. Bach,
s zongorahangv.
diózenekar. Szlav
alok. 21: Szimfónia. k. 23.30: Beethoven: Rieni nyitány. — ójáték. 24.35: Dalok.
k.
detések
sz minden menyitárius étterem Cluj,
ggett gyakornok fel. T. Str. Memorand
h Böske kézimunka. u. 16.
épületanyag, fa, ablak, kő, téglá olaria és P. Cuza Vo
fejt kóser tehén és egy tehéntől fejt Schwartz Ignácán en. Reg. Ferdinand
könyvelő, magyar, sal, perfekt román, és könyvelést, adst és minden irodai etnek.
és 4 szobás modern Naționala Biztosító
ürdőszoza, zongora teljes ellátással kmetet jobbra.
UZLET LELKE: UJ KELETBEN
nyei
dás
ő élet
ténhetik
szeretnének
arany
-Kolozsvár

A Vatikán felvette a harcot a fasizmus ellen

Mussolini sorra tartóztatja le az olasz katolikus bankok igazgatóit

Mussolini oroszbarát politikáját a Vatikán szovjetellenes propagandával ellensúlyozza

A „duce“ nemrégiben nagy beszédet tartott a szenátus plénuma előtt Olaszország sulyos gazdasági válságáról. Ez a szónoklat a fasiszta uralom ilyenkor esedékes dicsőimnusa helyett védőbeszéd volt. Azok a szavak, melyekben Mussolini „ennek a régi és mindig fiatal olasz népnek a kiválóságát és fegyelmességét“ dicsérte, nem tudták tulharsogni a nagy gazdasági zavarok beismerését és amint egykor a k. u. k. habsburgi sajtóhadiszállás azt jelentette büszkén, hogy „Lemberg még birtokunkban van“, Mussolini is ugyanilyen dodonaiszerűen nyilatkozott, amikor azt mondotta, hogy „az olasz nép szorgalmas és alkotó marad és ura lesz saját jövőjének“. De ki kétkedett ebben? Amit ezután mondott, az már csak védekezés volt: hogy nem a fasizmus, hanem Amerika minden bajnak az oka.

A fasizmus gazdasági csődje

Mussolini kijelentette, hogy az amerikai válság 1929 végén mint a bomba esapott be a fasiszta épületbe és azt is mondta, hogy Olaszország, amely eddig — szerinte — világruralomra volt hivatva, csupán egy szerény tartománya az öreg Európának.

„Kilencszáz millió deficit nem olyan sulyos csapás, mint egy elvesztett ütközet, vagy mint egy tartomány elvesztése.“ — harsogta a Duce a szenátorokhoz, azonban ez a vizsgálat nem nagyon erős, mivel maga Mussolini a mostani válságot ugyanolyan sulyosnak mondja, mint a custozzai ütközet következményeit és az 1917-es katasztrófát. Vagy az legyen a vizsgálat, hogy „az olasz nép szerencsére nem szokott ahhoz, hogy naponta többször egyék és így könnyebben el tudja viselni a szenvedést és nélkülözést?“

Mussolini harca a katolikus intézmények ellen

Mindezek a közlések nem mondtak semmi újat.

Azonban eközben Mussolini említett a bankok válságáról is és ezzel összefüggésben egy szicíliai lelkész történetéről. Beszédének ez a része, amit a külföldön nem vettek észre és nem is értettek meg, volt tulajdonképpen a duce szónoklatának legnagyobb szenzációja. Mert azok a bankok, amelyekre Mussolini e szavaival ráhuzta a vizeslepedőt, nem mások mint a nagy katolikus pénzintézetek, a katolikus szervezetek pénztárai, mint a Credito Veneto, a Credito Friulano és a Credito Polesano. Ezeknek vezetői, — katolikus Olaszország legtekintélyesebb személyiségei: kuriai lovagok, mint Bevilacqua Piccini, Patorello, a Vatikánnal fennálló kapcsolataikra való tekintet nélkül börtönbe kerültek.

Mussolini beszédének előzményei a következők: A fasizmus kezdetől fogva éles harcot indított a katolikus intézmények és szakszervezetek, valamint a katolikus pénzügyi kísérletei, hogy megegyezésre jusson a Vatikánnal, sőt maga a megegyezés sem akadályozta meg a fasizmust abban, hogy harcát a katolikus ellenzékkel szemben erőlyesen tovább folytassa. Eleinte azonban elsősorban az alsóbb néposztályok, a földmunkások, alacsonyabb rangu papok és a katolikus szakszervezetek funkcionáriusai kerültek horogra, ju-

tottak börtönbe vagy száműzésre. A Vatikán jóakaratu és nemrégiben még támogató semlegességet tanúsított és többre becsülte a politikai sikereket például a lateráni szerződést, mint néhány száz katolikus bankigazgató sorát.

Fasiszta-szovjet szövetség

Ekkor azonban nagy változás történt. Ezt a változást Seipel politikájának Ausztriában bekövetkezett bukása készítette elő, amely a bujtogató szocializmus megígért veresége helyett négyezer katolikusnak az egyházból való kilépésére vezetett. Az ausztriai választások megpecsételték a keresztény szocialista-fasiszta szövetség bukását és ennek eredménye rendkívül mély benyomást keltett a Vatikánban. Ezt követték Litvinovnak Grandival folytatott tárgyalásai és a Szovjet-Oroszország és Olaszország közötti politikai szövetség bejelentése. A vörös veszedelem elleni szövetségstárs tehát szövetségese lett a vallásellenes szovjetnek.

Egy héttel Litvinov látogatása után Rómában rendkívül nagy pompával „orosz napot“ rendeztek, ünnepélyes misét az oroszországi üldözött hívőkért. Ez az ünnepség magas egyházi méltóságok részvételével és a pápai sajtó kommentárjai által ebben a pillanatban érthetően tüntető jeleket nyert — a fasizmus ellen. Ugyanekkor az Osservatore Romano új heves harcot indított a szovjetek ellen. Kéthasábos állandóan visszatérő cikkek jelentek meg a lapban, amelyek élesen elítélték a bolsevista járom alatt szenvedő hívek elleni bolsevista büntényeket.

Amikor a moszkvai ipari perről a fasiszta sajtó kimerítő jelentésekben beszámolt, az Osservatore Romana egyenes támadásba ment át a fasizmus ellen és azt

irta, hogy valóban sajtóságos, hogy ez a peres komédia bizonyos sajtóban olyan nagy rokonszenvet és érdeklődést kelt. A következő naptól kezdve egyetlenegy sor sem jelent meg többé a fasiszta sajtóban erről a perről, nyilvánvalóan Mussolini egyenes utasítására, aki vissza karta nyerni a Vatikán rokonszenvét. Mussolini ezenkívül elküldte a vele jóbarátságban levő Nogara monsignoret de Meda katolikus exminiszterhez és felajánlotta neki a pénzügyi tárcát. De Meda az ajánlatot visszautasította.

Mussolini ekkor taktikát változtatott. Ha a Vatikán nem akarja jószántából öt barátjánál elfogadni, úgy majd meg fogja mutatni, hogy veszedelmes ellenség tud lenni. És egyik napról a másikra fél tuca katolikus személyiség a börtönbe vándorolt.

Jellemző, hogy az Alleanza Nazionale, a liberális-demokrata olasz emigráció szervezete, amelynek aktivitásáról és propagandájáról a legutóbbi, Rendi-Vinciguerra és társai ellen folytatott monstre-per világos képet nyújt, már azt a jelszót adja ki, hogy az antifasizmust nem szabad a hívők egyházzellenes magatartásával diszkerdítani, mivel ez csak Mussolini játékát támogatná. Az Alleanza Nazionale most Olaszországban ismét hólabdarendszerrel dolgozik: a párt propagandáit egyik ember a másiknak anonim levélben küldi el. Ennek az agitációnak a hálója egyre jobban szélesedik és kétségtelen, hogy az emigrációnak demokratikus garibaldista csoportja ezidőszent igen nagy rokonszenvnek örvend Olaszországban. Ezeket a leveleket igen ügyesen szerkesztik, fontos anyagot tartalmaznak és kéthetenként jelentetik meg. Politikai irányvonala az antifasiszta erők egyesítésében nyilvánul meg és a Vatikánnal, valamint a monarchista hadsereggel való együttes harcot hirdeti Mussolini ellen.

Marosvásárhelyen is kommunista letartóztatások történtek

Öt kommunistagyanus egyént vettek őrizetbe

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kommunista letartóztatásokkal egyidejűleg a marosvásárhelyi sziguranca is fogatosított letartóztatásokat, amelyek a Kolozsváron letartóztatott Halász Ilona szereplésével vannak kapcsolatban. A marosvásárhelyi sziguranca eddig öt kom-

munistagyanus egyént vett őrizetbe, köztük dr. Herskovits Erzi orvosnőt.

Az Uj Kelet munkatársak beszélgetést folytatott Pascu sziguranca alfőnökkel, aki azonban kijelentette, hogy a letartóztatásokról semmi felvilágosítást nem adhat.

Montevideóban akadtak nyomára a román vasuti munkásbiztosító pénztár milliós sikerkasztójának

Ilie Nicolae azt állítja, hogy ártatlan és a kabala áldozata lett

Bucuresti-Bukarest, március 4. Papadopol vizsgálóbíró teljes erővel folytatja a nyomozást a vasuti munkásbiztosító pénztárnál történt sikerkasztások ügyében. Eddig két egyén ellen folyik hivatalosan az eljárás. Az egyik Nicolae Ilie hivatalfőnök, a sikerkasztások tettese, aki 7 millió 150 ezer lejt emelt el a munkásbiztosító kasszájából. Nicolae Ilie a sikerkasztás elkövetése után szabadságot kért és kapott feletteseitől és ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy a pénzzel együtt eltűnjék a kontinensről. Hosszu ideig nem tudták a hatóságok megállapítani, hová szökött Ilie Nicolae. Most végül sikerült a sikerkasztó sógoránál bizonyos leveleket lefoglalni, amelyekből kiderült, hogy Ilie Nicolae Uruguay fővárosában, Montevideóban üdül.

Érdekes, hogy Ilie Nicolae tiltakozik a sikerkasztás vádjá ellen s arról be-

szél, hogy kabala áldozata lett és hogy ő tulajdonképpen ártatlan. A román kormány máris megtette a szükséges diplomáciai igazságügyi lépéseket a sikerkasztó kiadatása érdekében.

Nicolae Ilie kívül Barbu Niculescu mérnök, a munkásbiztosító könyvelési osztályának főnöke ellen folyik az eljárás. A mérnök ismeretesen öngyilkosságot kísérelt meg, ami azonban nem sikerült. Niculescu volt az, aki kijárta feletteseinél, hogy Ilie Nicolae nevére pénz felvételére korlátlan meghatalmazást állítsanak ki. A sikerkasztás úgy történt, hogy Ilie Nicolae a meghatalmazással megjelent a Cassa de Depunerinél. Itt nem akarták kiadni számára a kért összegeket, miután meghatalmazását nem tartották elegendőnek. Erre Niculescu mérnök személyesen ment el a Cassa de Depunerhez s mint a könyvelési osztály főnöke igazolta Nicolae

Iliét, sőt ő maga is aláírta a pénz átveteléről szóló elismervényt. Ily módon 2 millió 150 ezer lejt vettek fel, az összeget pedig Niculescu mérnök elmulasztotta lekönyvelni.

— Két új könyv. Györi Illés István

„Tíz perc szünet“ címmel gyűjtötte össze az utóbbi években írt humoreszkjeinek, szatiráinak, verseinek és elbeszéléseinek legjavát. Györi Illés István ebben a könyvében is régi frissességgel és ötlettel rajzolja meg karrikaturáit. Azonban elhagyta a politikát, nem avatkozik bele sem Románia, sem Magyarország politikájába, áttevezett teljesen a független irodalom vizeire, ami feltétlenül jó jel sok minden szempontból. Jelenti a higgadságot, az emberiesebb világszemléletet, jelenti a szépséghez és jószághoz való odaadást. Mit sem jelent, hogy ez az évek előrehaladásával történik. A lelkesült ember így konzerválja, ebben a lehangoltságban a fiatalok energiáinak jobbik elemeit. Ezért csak üdvözölni lehet a szerzőt, akiről lehámlott a régi fenegyerekeskedés és immár önmagát, igaz énjét, legjobb arculatát mutatja. A könyv Nagyváradon jelent meg tetszetős kiadásban. — „Kérlek páron az öt fődrészen keresztül“. Ezzel a címmel K. Kállay Jenő erdélyi színész kicsiny könyvében mondja el élete történetét. Vándorlásai, új vidékek meglátása arra ösztökélték, hogy teljesen abbahagyja a színészkedést és világkörüli utra induljon. Bejárta Nagy-Románia minden érdekesebb helyét és ahol nem telet kocsi, vagy vonatra, ott gyalogszerrel igyekezett világot látni. Ilyen módon 2484 kilométert tett meg. De közben színészi munkával szerzett magának kerékpárt és most ezen a járműven utazik. A könyvecske legértékesebb része a turistáknak adott tanácsai. Hogyan éljenek, mivel táplálkozzanak és naponta mennyi ideig és mennyire vegyék igénybe izmaikat.

— Stramerék Dél-Amerikába utaznak.

A londoni Whitechapel egyik szállodájának levélpapírján kedves sorokat hozott ma nekünk a posta. Salom Stramer jiddis szin igazgató írja: „Kedves Főszerkesztő ur! Aból az alkalomból, hogy hathónapi vendégzereplésre Buenos Ayresbe utazunk, szívesen üdvözlötünket küldjük Önnek és kérjük, tolmácsolja meleg érzéseinket az erdélyi zsidóságnak. Kívánunk nekik jó gazdasági viszonyokat, egészséget, jókedvet és boldogságot. Üzenjük, hogy mihelyt befejeztük vendégzereplésünket Buenos Ayresben, ellátogatunk Erdélybe új amerikai színészekkel és tartalmak, irodalmi műsorral. Üdvözlöjük még egyszer Erdély zsidóit és az Uj Keletet. Öszinte hive S. Stramer“.

NYILTTÉR

100.000 — Leles ajándékunk

Hogy vevői sok évtizedes pártfogását honorálja a Derby cipőgyár a tavaszi szezon alkalmából sorozatos rendkívüli meglepetéseket készített elő. Így többek között a folyó év március hó 1. és április 14. közötti időben fiókülszettekben készpénzért vásárolt minden pár cipővel egyidejűleg sorszámmal ellátott egy-egy drb sorsjegyet díjtalanul adunk igen tisztelt vevőinknek. A sorsjegyek az alanti Lei 100.000 — összegű készpénz ajándék sorsolásban vesznek részt.

- 1 drb főnyeremény . . . Lei 25.000.—
 - 1 drb nyeremény . . . Lei 10.000.—
 - 5 drb nyeremény à 2000 Lei 25.000.—
 - 5 drb nyeremény à 1000 Lei 10.000.—
 - 30 drb nyeremény à 1000 Lei 30.000.—
- Lei 100.000 —

Első húzás 1931 március 25-én, második húzás 1931 április 15-én.

Ezen sorsolás közzegyzői tanúsítványa minden fiókintézetünk kirakataiban ki van téve. Húzás dr. Popa Gheorghe kir. közzegyző irodájában. Oradea, Str. Cosbuc No. 7.

„DERBY“ Cipőgyár R.-T. Oradea

Kun véd

Cluj-Kolozsvár. (let tudósítójától.) tása óta a legkülönösebb szárnyra arra vonagali fogságban ülő ilyen vallomásokat Dr. Dunca Gerő sokra vonatkozólag megtagadott és így légbőlkapottak volt erősitettek meg. A lemenyek alapján tudatba ment át, hancios leplezős vallor bíró előtt, melyek ujjabb nagyfontos foganatosít a kolozs nagybort feltűnt ma terjesztettek vé

dr. Dunca Gerő szabadlábra akar fordít, aki csak az zése következtéb letartó

A szenzációs hírszik Kun Andor vezkozata. Az Uj Keletést folytatott dr. aki a következőket szabadlábrahelyezészirozott hírekről:

Néhány nappaléle terjesztetem kérdort a törvényszék szabadlábra az ügy Kun Andor elmond

dr. Dunca Gerő miszerint ő hajjal lyezéséhez

Ekkor Dunca vizsgaságában meg is ügyésznél, aki azon bizonyos szempont fogvatartását még Miután a szabadláb meg az ügyészség Andor a törvényszélebbi tárgyalásábadlábra.

Milyen v Andor a

— Ezzel a tényny Kun Andor ügye letartóztatások“ hely ügyvé zsurorodik ő komoly bizonyítékok Kun Andor nem is és nem tett olyan seket sem, amelyek rosok és magasall megindulhat az elja

Egész kihallgatás a legteliesebb tas len egy bűncselek

és vallomásában b be letartóztatását. ennek a vallomásból az világlik ki,

Kun Andor a szetosan közzsajon nővereket egy

és nem hajlandó se közül, akikkel együk sokat elkövette és a ken osztozkodott.

Egy „bos

Kun Andor elmor év szeptemberében gyárnál vizsgálatot érte a szeszgyarost, resztül szeszt vezet

Az esetről azonna fel és táviratilag tériumot a

A minisztérium szizolt, hogy a jelen Ekkor Kun Andor in a minisztériumnak, szüntetését kérte. Bulei készpénzt kívánt kéta a gvárnak hártzárását, a meglévő kálásával.

Kun Andor védekezés helyett — vádol

A vizsgálóbíró állítólag szabadlábra akarta helyezni s csak az ügyészi fellebbezés miatt van még fogásban Kun Andor

Cluj-kolozsvár, március 4. (Az Új Kelet tudósítójától.) Kun Andor letartóztatása óta a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra arra vonatkozólag, hogy a vizsgálóbíró fogságban ülő „szeszinspektor” milyen vallomásokot tett a vizsgálóbíró előtt Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró a vallomásokra vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott és így ezek a hírek teljesen légbőlkapottak voltak, melyeket sehol nem erősítettek meg. A különböző hírlapi közlemények alapján azonban már-már köztudatba ment át, hogy Kun Andor szenzációs leleplező vallomásokot tett a vizsgálóbíró előtt, melyeknek nyomán rövidesen újabb nagyfontosságú letartóztatásokat fogantatott a kolozsvári ügyészség. Annál nagyobb feltűnést keltett az a hír, melyet ma terjesztettek városzerte. Ezek szerint

dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró állítólag szabadlábra akarta helyezni Kun Andort, aki csak az ügyészség fellebbezése következtében van még mindig letartóztatásban.

A szenzációs híradást megerősíteni látszik Kun Andor védőügyvédjének nyilatkozata. Az Új Kelet munkatársa beszélgetést folytatott dr. Mircea Georgescuval, aki a következőket mondotta a Kun Andor szabadlábrahelyezésével kapcsolatban lánsszított hírekről:

Mit mond a védő?

— Néhány nappal ezelőtt a vizsgálóbíró elé terjesztettem kérelmemet, hogy Kun Andort a törvényszéki tárgyalásig helyezze szabadlábra az ügyészség. Ez alkalommal Kun Andor elmondta nekem, hogy

dr. Dunca Gerő kijelentette előtte, miszerint ő hajlandó szabadlábrahelyezéséhez hozzájárulni.

Ekkor Dunca vizsgálóbíró Kun Andor társaságában meg is jelent Filipescu vezetőügyésznél, aki azonban kijelentette, hogy bizonyos szempontok miatt Kun Andor fogvatartását még szükségesnek tartja. Miután a szabadlábrahelyezéshez nem volt meg az ügyészség hozzájárulása, Kun Andor a törvényszéki vádtanács legközelebbi tárgyalásáig nem helyezhető szabadlábra.

Milyen vallomásokot tett Kun Andor a vizsgálóbíró előtt?

— Ezzel a ténnyel — mondotta a védő — Kun Andor úgy a várható „szenzációs letartóztatások” helyett jelentéktelen bünyűügyé szorodik össze. Kun Andor ellen komoly bizonyítékok nem merültek fel. Kun Andor nem is tört meg a fogságban és nem tett olyan „szenzációs” leleplezéseket sem, amelyeknek alapján szeszgyárosok és magasállású tisztviselők ellen megindulhat az eljárás.

Egész kihallgatása alatt Kun Andor a legteljesebb tagadásban van, egyetlen egy bünesselkéményt nem ismert be

és vallomásában bosszu művének állítja be letartóztatását. Nem érdekelten közölni ennek a vallomásnak részleteit, amelyekből az világlik ki, hogy

Kun Andor a szereplésével kapcsolatosan közszájon forgó zsarolási manővereket egyszerűen letagadja

és nem hajlandó senkit megnevezni azok közül, akikkel együtt állította a zsarolásokat elkövette és akikkel a felvett pénzen osztozkodott.

Egy tettenért szeszgyáros „bosszuja”

Kun Andor elmondotta, hogy az elmúlt év szeptemberében egy tordamegyei szeszgyárnál vizsgálatot tartott. Ekkor tetten-értte a szeszgyárost, amint egy csövön keresztül szeszt vezetett el az óra elől.

Az esetről azonnal jegyzőkönyvet vett fel és táviratilag értesítette a minisztériumot a történetéről.

A minisztérium szintén táviratilag válaszolt, hogy a jelentést tudomásul vette. Ekkor Kun Andor írásbeli feljelentést tett a minisztériumnak, amelyben a gyár megszüntetését kérte. Büntetésként 500 ezer lejt kért a gyárnak három hónapig terjedő bezárását, a meglévő szeszszerszámok konfiskálásával.

A minisztérium — mondja tovább vallo másában Kun Andor — bizottságot küldött ki az ügy kivizsgálására. Ennek az eredménye az lett, hogy a gyárra nem rőták ki a javasolt büntetést.

— Ettől a perctől kezdve — vallotta Kun Andor — indult meg ellenem a házsa a szeszgyárosok részéről.

Bosszúból zsarolással vádoltak több részről is, ezek azonban nem felelnek meg a valóságnak.

Ugyanakkor a belügyminisztériumban lépéseket tettek, hogy inspektori felhatalmazásokat vonják vissza. A belügyminisztérium utján jartak el aztán a pénzügy-nél is, hogy visszavonják megbízásomat és ez meg is történt.

Kun Andor mint szakértő

— A visszavonás ellen a pénzügyminisztériumban protestáltam. Sikerült is elérnem, hogy a megbízásomat további in-

tézkedésig visszakapjam. Így még a hévizi és nyáradszeredai szeszgyáraknál történt vizsgálatok alkalmával mint szakértő szerepelhettem. Az áskálódások azonban a feketeszeszerek részéről tovább folytak ellenem és sikerült is elérniök, hogy megbízásomat végleges hatállyal visszavonják.

— Azóta nem foglalkozom szeszügyekkel és semmi néven nevezendő szerepem tovább már nem volt.

Ezt vallotta Kun Andor. Ezt a vallomást ügyvédje utján írásban is előterjesztette a vizsgálóbíróknak és csatolta mellé mindazoknak a jegyzőkönyveknek a másolatát, amelyekkel a fent elmondott vizsgálatoknál vitt szerepét igazolhatta.

Milyen alapon kérte Kun Andor szabadlábrahelyezését?

Nem érdektelen az a kérvény sem, a mellyel Kun Andor a vizsgálóbírótól sza-

Raoul Peret volt francia igazságügyminiszter mentelmi jogának felfüggesztését kéri az Oustric panamában való részessége miatt

Párizs, március 4. A francia szenátusban ma az igazságügyminiszter javaslatot terjesztett be Raoul Peret volt igazságügyminiszter immunitási jogának felfüggesztése iránt. A volt igazságügyminiszter ellen az a vád merült fel, hogy az

Ostruic bank bukásakor a bank igazgató-ságától megvesztegetési pénzeket fogadott el. A volt igazságügyminiszter ügye már napok óta a parlamenti bizottság előtt fekszik és az igazságügyi miniszter beje-

lentése azt látszik bizonyítani, hogy Peret elleni vádak beigazolódtak.

A szenátus elnöksége ma éjszaka dönt afelől, hogy betérjeszti-e a javaslatot, vagy sem.

Mihalache belügyminiszter „aggódalmasnak” tartja, ha a kisebbségek blokkba tömörülnek

Negyvennégy erdélyi kormánypárti képviselő szavazott a kamarában Madgearu földművelésügyi miniszter javaslata ellen, Serban Mihály kibuktatása miatt

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt dr. Lupu szólalt fel, aki megállapítani kívánja, hogy Pop-Cicio elnök megszegte a házszabályokat. A kamara szombati ülésén ugyanis a szövetségi banknak kiutalt 250 millió lejes kölcsönről szóló törvényjavaslat fölötti szavazás eredménytelen volt. A házszabályok értelmében a szavazást azonnal meg kellett volna ismételni. Pop-Cicio István azonban elodázta máig a szavazást, abban a reményben, hogy Madgearu földművelésügyi miniszterrel szemben a hangulat kedvezőbbre fordult.

Uzsorások garázdálkodása ellen

Jurá liberális képviselő felemlíti, hogy bizonytalan egzisztenciák járják be a falvakat és kölcsönöket ajánlanak fel, a megszorult parasztoknak, hogy azután a legkíméletlenebb módon uzsorázzák ki őket.

Mihalache belügyminiszter válaszában kijelenti, hogy tudomása van a dolgról és már el is rendelte a vizsgálatot az uzsorások ellen.

Scraba csernovici ukrán képviselő rámutat arra, hogy a román sajtó az utóbbi időben minduntalan irredenta elemként állítja be a bukovinai ukrán épnet. Ezzel szemben kötelességének tartja leszögezni, hogy az ukránok lojális polgárai az államnak s a jövőben is azok kívánnak maradni. Kéri a kormányt, hasson oda, hogy az ukrán kisebbséget ne érvék a jövőben hasonló támaasok, amelyek egyébként is csak arra alkalmasak, hogy felborítsák azt a jóviszonyt, mely eddig Bukovinában a többségi és kisebbségi lakosság között honol.

Mihalache belügyminiszter válaszó

a felszólalásra. „A kormány — mondotta a belügyminiszter — készséggel veszi tudomásul az ukrán kisebbség lojalitási nyilatkozatát. A legutóbbi részleges választások alkalmával a kisebbségek blokkba tömörültek, ami bizonyos aggodalmat váltott ki a román közvéleményben a kisebbségek tömörülésével szemben. A román közvélemény könnyen feltételezheti, hogy a kisebbségek szolidaritása, amely eddig hasonló formában nem nyilatkozott meg, az állam, vagy legjobb esetben a kormány ellen irányul. Scraba képviselő nyilatkozata megnyugtató, amennyiben az a valóságnak csakugyan megfelel. Mindenesetre le akarom szögezni, hogy a kormány teljes erejével küzdeni fog minden centrifugális törekvés ellen. Nagyon közel van még az az idő, midőn százazrek véreztek el Románia mai határainak megteremtéséért, semmint-hogy a kormány ölbetét kezekkel nézhetne olyan megnyilatkozásokat, amelyek e határok ellen irányulnak.

Az erdélyiek Madgearu ellen

Manu lelkész megsürgeti a kamatellenes törvény megszavazását, hangsúlyozva, hogy kár mindennapi késedelemért.

Răulescu többségi tiltakozik az ellen, hogy a telefon társaság fel akarja emelni a telefonelőfizetés árát.

Ezután másodsor is szavazás alá bocsátja az elnök Madgearu törvényjavaslatát, amelyet száz szavazattal negyvennégy ellenében megszavaznak. A negyvennégy fekete golyó erdélyi képviselők dobta be az urnába.

Dr. Fischer Tivadar a kamattörvényről

Ezután folytatták a kamattörvényjavas-

Fiszta, tágas, világos burorozott szoba azonnalra, 1 szoba konyhas lakás május 1-re

kiadó

Str. Bălcescu (v. Eszterházi u.) 9.

badlábrahelyezését kérte. Ebben a kérvényben elmondja, hogy letartóztatása bosszúból fűtött feljelentések alapján történt, amelyeket a feketeszeszerek tettek ellene, mert ő mindig eleget tett az állammal szemben vállalt kötelezettségeinek és ahol erre szükség volt, haladéktalanul jelentést küldött a minisztériumnak. Ezek a feketeszeszerek nem állnak olyan erkölcsi alapon, amely felhatalmazná arra, hogy bárkit is vádakkal illessenek. A feketeszeszerek veszedelmes visszaélők, akik meglopják a kincstárt. Labilis tehát minden vád, amelyet ilyen erkölcsű emberek emelnek bárki ellen.

Ezután hangsúlyozza a kérvény, hogy Kun Andornak Kolozsváron lakása van, ahol családja él, Szamosujváron ipart folytat. Nincs semmi ok arra, hogy az ellene indított eljárás elől meneküljön, viszont a felajánlott 500 ezer lejes garancia elegendő arra, hogy az országban maradásáról biztosítsa a hatóságokat.

TÉR Leles kunk

szedés pártfogó cipőgyár a társaság sorozatos rendezését elő. Így március hó 1. időben fiókkülső vásárolt minden sorozattal el-szervezt díjtalan-vevőinknek. A 100.000-
lék sorsolásban

Lei 25.000.—

Lei 10.000.—

Lei 25.000.—

Lei 10.000.—

Lei 30.000.—

Lei 100.000.—

ius 25-én, má-

15-én.

gyzői tanusít-

getünk kiraka-

zás dr. Popa

írodájában.

7.

gyár R.-T.

ea

Mi volt és mi lesz az Otetelesanu terasz helyén

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Allok az automata buffé előtt és nézem amint apró, egylovas talyigákon hordják el a lebontott „Otetelesanu-terasz“ töredezett tégláit. Ledöntött vasoszlopok, kő- és téglahalmazok, ledöntött falak.

A Calea Victorián nyüzsgő az élet. Autótűlkök, rikkancsok, rádióhangszórók. Ledöntött oszlopalpazatán fiatal munkás hermonikázik. Ostorpattogtatás, káromkodások. Száz apró taliga sűrű-forog...

A bukaresti polgár rezignáltan halad el a romok előtt, pedig a terasszal együtt eltűnik ennek a városnak egy nagy darab romantikája, poétikus multja, hogy helyet adjon az új, a lüktető, modern életnek.

Leonard, a híres román bonvivánt, akivel együtt teljesen leűnt a román operett csillaga is, itt játszott 20 éven keresztül, ezeknek a romoknak a helyén. Hogy ki volt Leonard a bukarestieknek, azt az a fejedelmeknek kijáró temetés mutatta, amellyel a főváros utolsó útjára kísérte kedvencét. A szűk Matei Millo utcában, amelyből a terasz nyári szinpadára nyíltak a kapuk, hemzsegték a feketére lakkozott batárok...

... És ezalatt a felső terasszon hoszszuhaju poéták, csokorba kötött nyakendővel falták az agyonfűszerezett „mititeit“. Szemben a terasszal még nem nyult az ég felé a nyolc emeletes bérpalota. Földszintes, széles homlokzatu ház omladozott.

Benn a kávéházban furcsa csepkő-barlangszerű páholyok rejtették el a szerelmes párokat, akik Albion, a híres román komikus kupléit hallgatták.

A háboru után megváltozott a kép. Csupán a felső terasszon maradt néhány tősgyökeres bukaresti álbohém. Az igazi bohémek, a csokornyakendők, a romantikus poéták eltűntek. Lenn, az alsó épületben pedig a híres Böhm Bandi-féle éjszakai lokál gyűjtötte magába a főváros társadalmi salakját. Künn a kapu előtt két posztoló rendőr várta, hogy az elmaradhatatlan verekedésbe közbelépjen.

Mindez most megszűnt. A régi romantika romokban hever. Az éjszakai társadalmá, már nem talál itt menedékhelyre, a tősgyökeres bukaresti kispolgár sem fogyasztja el fűszeres mititejét ezen a helyen.

A felszántott terasz helyén rövidesen hatalmas épület-kolosszus fog az ég felé nyulni. A telefontársaság építi ide 10 emeletes palotáját, Románia telefontözpontját. Az épület a modern építészet műremeke lesz. Előbb a hatalmas vasvázat állítják össze, amelyre a munkások ezrei egy-két hónap leforgása alatt ráépítik a betont.

A palota építési munkálataival párhuzamosan fogják kábelre berendezni a bukaresti telefontözpontot is. Hete-kig lesz felszántva a főváros a kábel elhelyezése érdekében, hogy utána büszkén mondhassa a bukaresti polgár: A miénk a világ legmodernebb telefonja. (h. e.)

Teljes tagadásban van a Kolozsváron letartóztatott kommunista nő, akinek büntársát még nem sikerült letartóztatni

Egy kommunistagyanus egyéneken kívül az összes letartóztatottakat szabadlábrahelyezték. Halász Ilona kijelenti, hogy szerelemből követte büntársát, de nem vett részt a szervezkedésben

Cluj-Kolozsvár, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kedden történt kommunista letartóztatásokkal kapcsolatban hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári sziguranca őrizetbe vette Halász Ilona kommunista nőt, aki átmenetileg tartózkodott Kolozsváron. A legnagyobb titokban folyó kihallgatásokról kiszivárgott első hírek alapján tegnapi számunkban fenntartással közöltük, hogy Halász Ilona letar-

tóztatása egy marosvásárhelyi kommunista sejt leleplezésével van összefüggésben. A sziguranca ma délelőtt az egyik kolozsvári napilapnak adott nyilatkozatában megcáfolta ezt a hírt, hangsúlyozva, hogy nincs országos leleplezésről szó, annál is inkább, mert az előállított kolozsvári kommunistagyanus egyéneket még a tegnapi nap folyamán és az éjjeli órákban szabadlábrahelyezték.

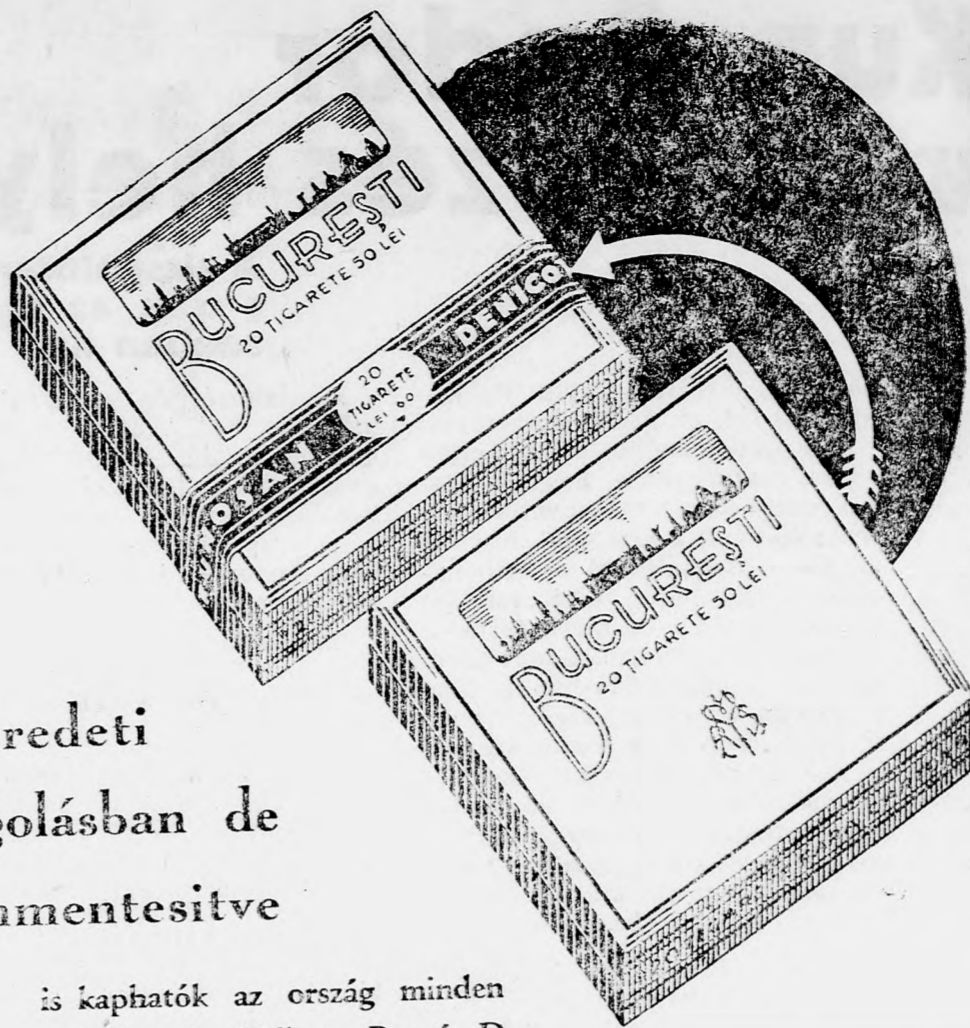
Kolozsváron rejtőzködik a kommunista szervezkedés titkára

A kommunista leleplezésekkel kapcsolatosan azonban kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a letartóztatott Halász Ilonának jelentős része van az erdélyi földalatti munkásmozgalomban. Halász Ilona Nagyváradról jött át Kolozsvárra egy fiatalember társaságában, aki a kommunista mozgalom titkáráként szerepel erdélyiszerte. Halász Ilona ezzel a titkárral működik együtt. Letartóztatása alkalmával a nála talált iratokból kétségen kívül megállapítható volt, hogy a nő és az eddig még szabadlábon levő férfi között a kapcsolat ténylegesen fennáll. A rendőrség minden szervét megmozgatta, hogy az értesülések szerint Kolozsváron tartózkodó állítólagos párttitkárt letartóztassa. Mind a mai napig azonban ez nem sikerült, annak ellenére, hogy a rendőrségnek biztos tudomása van arról, miszerint Halász Ilona együtt érkezett Kolozsvárra a városban rejtőzködő kommunista vezérrel.

Szerelemből követi a „titkár“

Halász Ilona kihallgatásakor mindent tagadott, bár a lakásán talált terhelő bizonyítékok rendkívül súlyosan szólnak ellene. Annnyit beismer, hogy a kommunista szervezet „erdélyrészi titkárával“ viszonya van és mindenüvé követi. Ez a viszony hozta magával azt is, hogy kompromittáló iratokat találtak nála. Minden más felvilágosítást azonban megtagadott a letartóztatott nő és így a nála talált feljegyzéseken kívül más pozitív adat a szervezkedésre vonatkozólag a sziguranca-nak nem áll rendelkezésére.

A megtalált címek és a szervezetben

Az eredeti csomagolásban de nikotinmentesítve

is kaphatók az ország minden

dohánytözsdejében a Román Do-

hány jövedék cigarettái. Egy

egyszerű „FUMOSAN“ fel-

rásu szalag jelzi, hogy a csomag

oly gyártmányt tartalmaz, a

melyet minden félelem nélkül

még az is szívhat — a kinek az

orvos a dohányzást megtiltotta.

Kapható minden dohánytözsdejében

FUMOSAN

jelzéssel vannak ellátva az összes nikotinmentesített dohányárúk.

résztevő személyekre való utalások alapján történtek a tegnapi elővezetések, a melyek ma egész napon át folytatódtak a sziguranca. A kedden őrizetbe vett személyek közül, Fenachel Zoltánon kívül, mindenkit szabadlábrahelyeztek, míg ma délelőtt a szigurancaára kísérték fel Pus-

cas Julia és Biró Lajos kommunistagyanus munkásokat. A sziguranca egyébként minden erővel Halász Ilona büntársát akarja letartóztatni, akinek a kommunista szervezkedésben való vezetőszerpét a Halász Ilona lakásán talált adatok állítólag tökéletesen bebizonyítják.

Peszachi zarándok-utat rendeznek Palesztinába Mayer Ebner szenátor vezetésével

Bukovina, Ó-Románia, Erdély, Bánát és Beszarabia zsidó közéleti férfiai

Cernauti-Csernovic, március 4. Bukovina vezető cionistái elhatározták, hogy a husvétii ünnepekre társas utazást rendeznek Palesztinába. Husvétra ugyanis minden évben a legtöbb kulturországból utazó-csoportok jönnek Palesztinába, ahol a cionisták ugyszólván egy ole-regel-ünnepségen találkoznak Jeruzsálemben. Egy darab zsidó történelmet él itt át az ember. A zsidó népek Palesztinában való föléledését érzi régi tradíciókon és szokásokon át a zarándok, aki a Szentföldön tudja csak megérteni és értékelni a nagy profétákat. Am a nagy alkotásokat, amiket a cionista mozgalom Palesztinában megteremtett, csak akkor szívhatja magába az ember élményszerűen, ha azokat szeme előtt látja és a helyszínén csodálhatja. A régi és új Palesztina erős vonzóerőt jelent a különböző vallási és szellemi beállítottságu emberekre, a különböző nyelvekre és nemzetiségűekre.

Nem is lehet csodálkozni azon, hogy az utóbbi időben a világ vezető államférfiai, költői és írói fölkeresték az országot és benyomásaikról nagyobb és kisebb írásművekben számoltak be.

Egészen természetes, hogy Bukovina vezető zsidói, akik cionista és politikai hagyományok fölött rendelkeznek, örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy husvétra utitársaságba tömörüljenek és dr. Mayer Ebner szenátor vezetésével Palesztinába utazzanak. A vezető egyéniségek lapunk utján hívják fel Ó-Románia, Erdély, Bánát és Beszarabia zsidóságának közéleti egyé-

niségeit, hogy vegyenek részt ezen az utazáson, hogy a helyszínen tanulmányozhassák a régi és új Palesztinát. A világreleléciók fölött rendelkező Wagons Lits Cook utazási vállalat már minden lépést megtett arra nézve, hogy az utazást elsőrendű szórakozássá és élménnyé tegye.

Az utiköltségek 40 ezer lejre rugnak. Ez az összeg fedezi az összes vasuti és hajózási költségeket, az elsőrendű hotelek és elsőrendű ellátás költségeit, utközben, valamint a palesztinai tartózkodás alatt. Ugyancsak ezért az összegért kapják a palesztinai kirándulások autóit, továbbá díjtalanul nézhetik meg a látványosságokat. Benne van végül a vizum, a ki- és behajózás, a borraivaló, az utazás tartamának 3 teljes hete alatt.

A közeljövőben részleteket fogunk közölni, de most megadjuk nagy vonalakban az utitányt. Elutazás: Konstanca, Boszporusz, Konstantinápoly, Dardanellák, Jaffa Tel-Aviv — az összes zsidó kolóniák Jeruzsálem, Jericho, Holt tenger Schomron kolóniái — Tibériás, a Jordán, a Ruthenberg művek, Az Émek fel Haifaig, felső Galilea, Tel Chai és Metula. Visszafelé utazás Damaszkuszig, innen halókocsin végig Kis-Azsián, Aleppo, Kónia, Stambulig, ahol meglátogatjuk a volt török fővárost. Konstantinápolyból másodosztályu hajón Konstancaig. Innen mindenki vasuton otthonába tér.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

H. G. Wells A világtörténet

alapvonalai. Propaganda kiadás. 800 oldal 300 képpel, 18 1/2 x 27 1/2 nagyságban, vászonkötésben

264 lei az első I-a 2400 lei kiadás ára

volt Siessen megrendelni, mert ha a készlet elfogy, csak kartonkötésben lesz ugyan-ezen áron.

Vidékre utánvétellel franko küldi

Lepage, Kvár

Kisérje figyelemmel az árleszállítások hírdetésit, kérjen további jegyzékeket, mindent nyomban rendeljen meg

LEPAGE-nál Kvár

Ami elfogy, később be nem szereshető. Figyelje naponta kirakatainkat!

Nagyon érdemes!

Mege

London, március 4. be az olasz-francia az angol külpolitika még az előbbinél lentőségű sikert siker a világ béregős uton világ s ha egyelőre cs javára is szolgál labbi kihatásaiba a népek közötti való kiegyenlíthetát.

Közel két éve állandóan a hím lom olykor vére nyeiről kénytelen végcéljukban In gének kivívása mint egy éven k mek és zavargá irányultak az i len s már-már dia népe hatalm ja megkísérelni vivását.

Delhiben, Jai Peshavarban és mozgalom más hétről-hétre vét tak le az angol nacionalisták kö elleni bojkott, irányuló külön gári ellenállás s ze: mind csak nak az egyetem dia népe nem h angol szupremá toleg kulturális

Ennek a mo indiai nacionali jai kerültek a Gandhi is, a r legláthatóbb é feje. Néhány hó az angol kormá meg Londonba e reket, akik az u Conference tan megvitták az kormány pontj optimizmus jegi lán ez az optim hogy az indiai ben számos mo Gandhinak is a

Az amnesztia gol kormányzat valóvá lett, hog kongresszussal, szűkebb vezérk nélküli az angol szöbölése leheto vezette az ang lord Irwing in sével közvetlen Gandhival.

Ezek a tárgy héttel ezelőtt zódtek s alig kezdődtek u gondolta, hog hosszú ideig több idő fog angol kormá cionalisták k mos mege

Annál szena mely Londonb s amely szerin alkirály és eredményeképp megegyezés jöt első pontjakén

Főtér 4. sz. klubnak a a dr. BIRÓ egy üzlethe BIRÓ

Megegyezés jött létre Gandhi és Lord Irwing indiai alkirály között

Általános amnesztiát kapnak az összes politikai foglyok és elítéltek

London, március 4. Alig fejeződtek be az olasz-francia flottatárgyalások: az angol külpolitika máris egy újabb, még az előbbinél is sokkal nagyobb jelentőségű sikerről számolhat be. Ez a siker a világ békéjéhez vezető kinos és rögs uton világtörténelmi jelentőségű s ha egyelőre csak az angol imperium javára is szolgál közvetlenül, — távolabbi kihatásaiban, alkalmas arra, hogy a népek közötti ellentétek békés uton való kiegyenlíthetősége mutasson példát.

Közel két éve már, hogy a világsajtó állandóan a hindu nacionalista mozgalom olykor véres kilengéseinek eseményeiről kénytelen beszámolni, melyek végülükben India teljes függetlenségének kivívására irányultak. Több, mint egy éven keresztül ezek a küzdelmek és zavargások elementáris erővel irányultak az indiai angol uralom ellen s már-már úgy látszott, hogy India népe hatalmas forradalomban fogja megkísérlni felszabadulásának kivívását.

Delhiben, Jalapurban, Kalkuttában, Peshavarban és a hindu nacionalista mozgalom más centrumaiban szinte hétről-hétre véres események játszódtak le az angol karhatalom és a hindu nacionalisták között. Az angol szövegek elleni bojkott, a sómonopólium ellen irányuló különböző kísérletek, a polgári ellenállás számos fázisa és eszköze: mind csak szimptomái voltak annak az egyetemes akarataknak, hogy India népe nem hajlandó tovább tűrni az angol szupremáciát és gazdasági, illetőleg kulturális beavatkozást.

Ennek a mozgalomnak kapcsán az indiai nacionalista mozgalom legjobbjai kerültek a börtönbe s odakerült Gandhi is, a nacionalista mozgalom legláthatóbb és legrepresentatívabb feje. Néhány hónappal ezelőtt azonban az angol kormány tanácskozára hívta meg Londonba a mérsékelt hindu vezetők, akik az úgynevezett Round Table Conference tanácskozásain részletesen megvitatták az Indiának nyújtandó alkotmány pontjait. A konferencia az optimizmus jegyében osztott szét s talán ez az optimizmus okozta azt is, hogy az indiai kormányzat nemrégiben számos mozgalmi vezérnek, így Gandhinak is amnesztiát adott.

Az amnesztiával egyidejűleg az angol kormányzat előtt azonban nyilvánvaló lett, hogy a hindu nacionalista kongresszussal, illetőleg Gandhival és szűkebb vezérkarával való megegyezés nélkül az angol-hindu ellentétek kiküszöbölése lehetetlen. Ez a megfontolás vezette az angol kormányt arra, hogy lord Irwing indiai alkirály közvetítésével közvetlen tárgyalásokat kezdjen Gandhival.

Ezek a tárgyalások körülbelül egy héttel ezelőtt eredménytelenül végeztek s alig két nappal ezelőtt kezdődtek újra el. Mindenki úgy gondolta, hogy a tárgyalások még hosszú ideig fognak tartani s még több idő fog eltelni addig, míg az angol kormányzat és a hindu nacionalisták között kompromisszumos megegyezés jöhet létre.

Annál szenzációsabb az a híradás, mely Londonból a mai napon érkezett s amely szerint New-Delhiben Irwing alkirály és Gandhi tárgyalásainak eredményeképpen a legtöbb kérdésben megegyezés jött létre s e megegyezés első pontjaként az indiai sótvörny

végrehajtását is felfüggesztette az angol kormányzat. Tudvalevő, hogy éppen a sópárlás miatt, amely a sómonopólium megtörését jelenti indiaszerte, számos nacionalista vezért börtönöztek be s az angol karhatalom mindig fegyveresen kergette szét a sópárlásban résztvevő hindu tömegeket.

A megegyezés szerint a jövőben az indiai partvidéki lakosság a természet ingyenes adományának tekint

heti a tengeri sót s azt szabadon párolhatja a tenger vizéből.

Londoni politikai körökben a Gandhi és lord Irwing között létrejött megegyezés kapcsán azzal számolnak, hogy az alkirály közelebbről általános amnesztiában részesíti az összes hindu politikai elítélteket és foglyokat és az elkobzott indiai javakat visszaadja tulajdonosaiknak.

A Gandhi és lord Irwing között lét-

A tábla életfogytiglani fegyházbüntetésre változtatta át Somogyi Ferenc 20 éves fegyházbüntetését

A többi vádlottak elsőfoku ítéletét jóváhagyta a tábla. A vád és védelem a semmitőszékhez fellebbeztek az ítélet ellen

Cluj-Kolozsvár, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „fekete autós“ banditák táblai ítélete váratlan meglepetés volt a per minden szereplője számára. Az izgalmas jelenetekben bővelkedő táblai fő tárgyaláson kilenc védőügyvéd kérte a különböző rendű vádlottak büntetéseinek leállítását. A Tábla ítélete várakozáson felül szigorú volt. Az ítélet kihirdetését nagy érdeklődő közönség hallgatta végig és a meglepetés moraja zugott végig a

termen, amikor Radulescu táblai tanácselnök enunniálta, hogy Somogyi Ferenc büntetését, amelyet a tordai törvényszék első fokon 20 évi fegyházban szabott meg,

a tábla életfogytiglani fegyházra változtatta.

A nagyszabású bűnügy többi vádlottainak elsőfoku ítéletét a Tábla helybenhagyta, csak az orgazdasággal vádolt két melleszereplőnek, Csepregi Aladárnak és Banciu Teofilnak 15—15 ezer lej pénz-

rejtett megegyezést Gandhi haladéktalanul a hindu nacionalista kongresszus végrehajtó bizottsága elé terjesztette, mely hosszas tanácskozáson foglalkozott a megkötött egyezményről. A nacionalista kongresszus tanácskozásainak eredményeiről még nem adtak ki hivatalos jelentést.

Az új főiskolai reformjavaslat kontingentálja az egyetemi hallgatók számát, vagyis burkolt numerusz klauzust vezet be

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Costachescu közoktatási miniszter ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit és beszámolt előttük a főiskolai oktatás reformjáról szóló törvénytervezetről, amelyet már a közeljövőben be fognak terjeszteni a parlament elé. A javaslat néhány igen fontos intézkedést tartalmaz, amelyek lényegesen megváltoztatják a főiskolai oktatás eddigi rendjét. Így többek között a javaslat

kimondja, hogy a romániai egyetemekre a jövőben csakis limitált számban, előzetes szelekcionálás alapján vehetők fel hallgatók. A felvehető diákok számát az egyetemek fakultásai fogják megállapítani, az egyetem rektorával egyetértésben. Ez a rendelkezés lényegében a numerus klauzus bevezetését jelenti a romániai egyetemekre és mindenestre módot fog adni az egyetemeknek arra, hogy a kisebbségi és különösen a zsidó elemek elől el-

zárják a tanulás lehetőségét.

A javaslat a továbbiakban egységesíti a romániai egyetemek összes fakultásain az előadási és vizsgáztatási rendszert. Az egyetemek rektorait, akiket eddig a felterjesztett három jelölt közül a közoktatási miniszter nevezett ki, a jövőben kizárólag a tanári kar fogja megválasztani. A javaslat kiszélesíti a romániai főiskolák autonómiáját.

BRIAND :

A német-francia probléma rendezése élet-halál kérdése Európának

A fasiszta nagytanács örömmel járult hozzá a francia-olasz flottaegyezményhez

Amerikában attól tartanak, hogy angol-japán flotta-diktatura fenyeget

Párizs, március 4. A francia kamara ma megkezdte a külügyi költségvetés tárgyalását. Cachin kommunista képviselő beszéde után Franklin Bouillon támadta Németországot, amelynek népe egységes abban, hogy a versaillesi szerződés revízióját követelje és amelynek több vezető politikusa a leszerelésbe való belenyugvás helyett az újra felfegyverkezés mellett csínál hangulatot és fejt ki agitációt. Hennessey volt miniszter szóvá teszi a német tisztikar több volt tagjának oroszországi kiképző szolgálatát. Briand két ízben is felszólt az ülésen. Bejelentette, hogy a flottatárgyalások eredményre vezettek és annak a reményének adott kifejezést, hogy a megegyezés javulást fog hozni az olasz-francia viszonyban. Ezután azt hangoztatta, hogy a német-francia probléma élet-halál kérdése Európának. Az a békés külpolitika, amelyet Franciaország éveken át folytatott s amelynek a törvényhozásban mindig is jelentős többsége volt, céljál tűzte ki a lelkek leszerelését és a két hatalom közötti békés együttműködést. A német választások eredménye után sem veszítette el hitét külpolitikájának helyességében és ha visszatekint az elmúlt eseményekre,

külpolitikája miatt nincs oka semmit sem megbánnia. Reméli, hogy ezzel a külpolitikával meg lehet őrizni a békét s ezzel a népek nyugodt fejlődésének lehetőségét.

Róma, március 4. A fasiszta nagytanács tegnapi ülésén Grandi és Sirianni olasz miniszterek beszámoltak a flottatárgyalásokról és ismertették az egyezmény technikai részleteket és a számbeli adatokat. Ezután Mussolini mutatott rá a megkötött megegyezés világforgósságára.

A nagytanács örömmel és meglegedéssel járult hozzá az egyezményhez és elismerését nyilvánította Grandi és Sirianni iránt.

London, március 4. Washingtoni jelentés szerint Britton szenátor, az amerikai tengerészeti bizottság elnöke a most létrejött flottamegegyezés következményeként attól tart, hogy az Egyesült Államok haditengerészete már a közeljövőben háttérbe fog szorulni és a világot angol-japán tengeri diktatura fogja fenyegetni.

Hivatalos amerikai részről még nem adtak választ az új egyezmény elfogadása tekintetében.

Egyébként Macdonald és Mussolini között szivélyeshangu táviratváltás volt a flottatárgyalások sikeres befejezése al-

kalmából. Ugyancsak Macdonald és Laval között is szivélyeshangu táviratváltás volt a tengerészeti tárgyalások sikeres befejezése alkalmából.

Tokiói hivatalos körökben meglegedéssel fogadták a flotta tárgyalások eredményességének híreit.

— Werner Sombart előadást tart Kolozsváron. A cluji Kereskedelmi és Iparkamara és Gyáriparosok Országos Szövetségének cluji csoportja közli, hogy Werner Sombart berlini egyetemi tanár, neves szociológus és közgazdász 1931. március 9-én, (hétfőn) este 9 órakor a cluji Kereskedelmi és Iparkamara disztermében (Cluj, Calea Maresal Foch No. 51, II. emelet) „Jövő gazdasági életünk“ címen előadást fog tartani. Belépődíj a földszinten 100 lej, karzaton 50 lej, mely teljes összegében a cluji Kereskedelmi és Iparkamara tanoncotthona javára lesz fordítva. Belépőjegyek a Kamaránál, a Gyáriparosok Országos Szövetségének cluji csoportjánál (Kereskelemi és Iparkamara Székházában, Calea Maresal Foch No. 51, II. emelet) és az Ellenzék könyvkereskedésében kaphatók.

Kiadó

Főter 4. sz. alatt 6 szobából álló emeleti

klubnak alkalmas helyiség

a dr. BIRÓ gyógyszerész felett és egy üzlethelyiség. Bővebbet: DR. BIRÓ gyógyszerész Cluj.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszégi Ernő, Hotel Imperial
Állásunk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Borult időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-egypont körüli hőmérséklettel és helyen-egypont körüli hőmérséklettel Budapestben március 5-én 2 fok Celsius.

— Növegyéti teadélután. A Zsidó Nőegylet vasárnap, folyó hó 8-án d. u. 5 órai óráig tartja tárcal egybekötött teadél-utánját a Newyork szálloda nagytermé-nyében. Miután külön meghívók nem küldet-tek szét, tekintettel a jótékony célra, ez-zenkoron kér minél számosabb megjelenést a rendezéséig.

— Jöhíszeműsége miatt került börtönbe egy desákai bányahivatalnok, aki véletle-lenül két mérgeport edött egyik munkásá-nak és a munkás anyjának. Désről jelen-tenek: Desákna község egyik jómódu bányá-ri hivatalnok: Harmos Béla, kinek nagyobb mennyiségű erdejé van a falu határában. Egyszer délelőtt kiment erdejébe, hogy személyesen felülvizsgálja a munkát. Egyik munkását, Keresztes Joant egy fára dőlve találta és amikor érdeklődött, hogy miért fekszik, a munkás azt válaszol-ta, hogy úgy neki, mint anyjának hosz-szabb idő óta nagy fejfájásai vannak. A hivatalnok hivatalnok hazavitte munkását és behívta házába, ahol két port adott át neki, hogy úgy ő, mint anyja este vegyék-ze azt be. Még azt is megjegyezte, hogy ez-zeneké meg a nagyapjától maradt és így a hatás egészen biztos rövidesen jelentkezni fog. A munkás hazament és este bevette az orvosát a helyszínre, elrendelték a két holttestnek a dési kórház bonctani osztá-lyára való szállítást, míg Harmos Béla, a jöhíszeműsége által két emberéletet ol-ított ki, előzetes letartóztatásba helyezték.

— Hogy meg ne kapja az influenzát, szopogasson Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lej.

— Megalakult a lugosi cionista ifjúsági blokk. Február 22-én az összes ifjúsági akciók és nagyszámú vendég jelenlété-vel Lugoson megalkult az ifjúsági blokk. Földes ros rison üdvözlő a vendégeket és a barisszia induló éneklése után a kan-didáló bizottság nevében az ifjúsági blokk elnökeül ajánlja dr. Deutsch Mórné nagy-esszonyt. A vád egyhangulag nagy óvá-lyó közepette választotta meg, mire elfog-ult az elnöki széklet és megtartotta nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédét. Az aviva Deborah nevében Gréber Mancsi ros aviva, a barisszia Herzl Haavodim ne-vében Földes ros rison, a barisszia Hacair nevében Moskovits ros rison, a barisszia rakénje Klein Richard, a WIZO képvisele-ében Neumann Mórné alelnök, a cionis-ta helyesport nevében dr. Deutsch Mór-teleg szavakkal üdvözlő a blokkot és el-nököt, dr. Deutsch Mórné. Klein Richard a zsidóság problémájáról tart előadást, Klein Benó egy palesztinai levelet olvas-za a Holt tenger partjáról, nagy tetszés-mellett. Ezután a Bironák vizsgát tettek nagyon szép sikerrel. Az ünnepély mind-végig emelt hangulatban folyt le. Klein Benót, aki Palesztinába emigrál chaluc-nak, a blokk elnöke, dr. Deutsch Mórné teleg szavakkal bucsuztatta. Ószi Böske heber verset adott elő, Spiegel Joly egy heber dalt énekelt Citrom Géza főkéntor harmónium kísérete mellett, Schönberg Juci egy igen szép dolgozatát olvasta föl. Lehovits Edith a palesztinai gyermekelő-adásokról tartott előadást, Friedländer Edit Tel-Avivot ismertette alapos tudással, Waldner Margit Palesztina fölőit. ta-vaszt ismertette szép előadásban, Weiskopf Lili Palesztina politikai helyzetéről és a cionizmusról beszélt. Neu Magda a Keren Kajemethról, Palesztina városai és lako-saitól. A vizsgázató bizottság tagjai vol-tak dr. Kirschner Arnold, dr. Deutsch Mórné és Gréber Mancsi.

— Uj választások lesznek Törökország-ban. Londonból jelentik: Angorában a török kormánypart ülésén megjelent Musz-tafa Kemal pasa köztársasági elnök a kor-mány tagjainak kíséretében. Az elnök kö-zölte a kormányzópárttal, hogy szándéká-ban áll a parlamentet feloszlatni s kiírni az uj választásokat.

— Nyilatkozat. Felkérteünk a követ-kező sorok közlésére: Az Ellenzék március 4-i számában „A kolozsvári gabellaharc uj útközetei” címen többek között azt írja, hogy a Hellmann-kenyérgyár ellen egy-házi tilalmat adtak ki és pedig azért, mert a Familia kenyérgyár tulajdonosai közeli rokonságban vannak az ortodox hitközség elnökével. Aki ismeri a mi üzleti elveinket és üzleti gyakorlatainkat, jól tudja, hogy ez az állítás csak nevetséges és rosszindu-latu rágalom lehet. Az Ellenzék informá-tora nyilván ilyen intenciókkal igyekezett a lapot és olvasóit félrevezetni. A Familia kenyérgyár r. t.

— A letti kormány megbuktatták a szo-cióldemokraták. Rigából jelentik: A letti kormány beadta lemondását. A kormány visszalépése azért következett be, mert a belföldi ipar és mezőgazdaság védelmére a kormány vámemelést akart keresztülvini s a szociáldemokraták emiatt bizalmat-lansági indítványt terjesztettek elő a kor-mány ellen, amely meg sem várta a sza-vazás eredményét és visszalépett.

— 4 ördög esütörtökön utoljára. A közön-ség érdeklődése egyáltalán nem lankad a Magyar Színház mozgó páratlan szépségű artístafilmje, a 4 ördög iránt. Ez a beszé-löfilm egyike a legszebb attrakcióknak, a-melyek a világhírű Fox-gyár műhelyéből kikerültek. A darab előadásait mégis csak csütörtökig lehetett prolongálni, mert pé-nteken már más városba van lekötve a film. Így tehát csütörtökön utoljára adja a szín-ház a 4 ördögöt, amely többé nem is lesz látható Kolozsváron.

— A Meuse völgyében. Lüttichtől délre ki-terjedt terület újra halálköd árasztott el. Több mint harminc ember súlyos tüdő-gyulladással esett ágyának. A brüsszeli egészségügyi tanács több professzort kül-dött ki a jegesköd tanulmányozására.

— A Marosvásárhelyi Általános Keres-kedelmi Bank R. T. mérlegeredménye. Rosenfeld Jenő, a Marosvásárhelyi Keres-kedelmi Társulat elnöke, a Marosvásár-helyi Általános Kereskedelmi Bank elnö-kének és igazgatóságának vezetése alatt rövid másfél év alatt meglepő szép ered-ménnyel zárta le a bank mérlegét. A bank 6 millió alapitoke mellett 31 millió lejt helyezett ki. Betétállománya 22 millióra emelkedett és tiszta nyereségként 1,295.058 lejt mutatott ki. Az eredményből osztalék-ban 12 százalékot fizetett és 850.000 lejt tartalékolt. Azonkívül megtalálta módját annak, hogy tisztviselői és alkalmazottai számára nyugdíj alapot teremtsen. A bank mobilitását misem jellemzi jobban, mint-hogy készpénz készlete 4,896.170 lejt tett ki. A bank mindezt a szép eredményt anél-kül érte el, hogy idegen tőkét felhasználni volna. A szép eredményben nagy része van Wegner Kálmán rendkívüli agilitásá-nak és annak a méltányosságnak, amit a bank a kihelyezett pénzek igénybe vevő-ivel szemben tanusított.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— A Marosvásárhelyi Általános Keres-kedelmi Bank R. T. mérlegeredménye. Rosenfeld Jenő, a Marosvásárhelyi Keres-kedelmi Társulat elnöke, a Marosvásár-helyi Általános Kereskedelmi Bank elnö-kének és igazgatóságának vezetése alatt rövid másfél év alatt meglepő szép ered-ménnyel zárta le a bank mérlegét. A bank 6 millió alapitoke mellett 31 millió lejt helyezett ki. Betétállománya 22 millióra emelkedett és tiszta nyereségként 1,295.058 lejt mutatott ki. Az eredményből osztalék-ban 12 százalékot fizetett és 850.000 lejt tartalékolt. Azonkívül megtalálta módját annak, hogy tisztviselői és alkalmazottai számára nyugdíj alapot teremtsen. A bank mobilitását misem jellemzi jobban, mint-hogy készpénz készlete 4,896.170 lejt tett ki. A bank mindezt a szép eredményt anél-kül érte el, hogy idegen tőkét felhasználni volna. A szép eredményben nagy része van Wegner Kálmán rendkívüli agilitásá-nak és annak a méltányosságnak, amit a bank a kihelyezett pénzek igénybe vevő-ivel szemben tanusított.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

— Ujabb nagy fizetésképtelenségek Né-metországban. Berlinből jelentik: A Hugo Rosenthal Textil Aktiengesellschaft Ber-linben fizetésképtelenséget jelentett be. A huszonöt év óta fennálló len- és gyapot-áru nagykereskedő cég négyhónapos mo-ratórium alapján akar egyezkedni. A pasz szivák milliókra rugnak. Különböző textil-gyárak és szövődék pénzek érdekelve van-nak. — A Riedl & Comp kereskedelmi részvénytársaság Nürnbergben fizetés-képtelenséget jelentett be és 40 százalékos egyezségi kvótát ajánlott hitelezőinek. — A kölni Holzhandel Aktiengesellschaft 997 ezer márka passzívával fizetésképte-lenséget jelentett be. Hitelezőinek egyez-séget ajánlott, amelynek kvótáját attól eszi függővé, hogy Romániában hogyan fognak beválni a cég folyamatban levő üzletei.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

Nyeremény garantálva és fizetve Banca Albina által

SOHA TÖBBÉ!

ilyen alkalom, hogy csekély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert március 15-én 100.000 lejt, március 25-én 200.000 lejt és

április hó 1-én 1 millió lejt nyerhet

A cluji Mentők sorsjegy húzásain.

Siessen a vásárlással, amig nem késő!

Sorsjegy kapható: dohány-hirlapáruda, borbélyoknál és uccai árusok-nál, valamint 117 lej előzetes beküldése ellenében a Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului No. 16.

Nyeremény jegyzék hirlapilag közölve!

— Uj választások lesznek Törökország-ban. Londonból jelentik: Angorában a török kormánypart ülésén megjelent Musz-tafa Kemal pasa köztársasági elnök a kor-mány tagjainak kíséretében. Az elnök kö-zölte a kormányzópárttal, hogy szándéká-ban áll a parlamentet feloszlatni s kiírni az uj választásokat.

— Nyilatkozat. Felkérteünk a követ-kező sorok közlésére: Az Ellenzék március 4-i számában „A kolozsvári gabellaharc uj útközetei” címen többek között azt írja, hogy a Hellmann-kenyérgyár ellen egy-házi tilalmat adtak ki és pedig azért, mert a Familia kenyérgyár tulajdonosai közeli rokonságban vannak az ortodox hitközség elnökével. Aki ismeri a mi üzleti elveinket és üzleti gyakorlatainkat, jól tudja, hogy ez az állítás csak nevetséges és rosszindu-latu rágalom lehet. Az Ellenzék informá-tora nyilván ilyen intenciókkal igyekezett a lapot és olvasóit félrevezetni. A Familia kenyérgyár r. t.

Társadalmi és művészeti esemény

lesz Kolozsvár közönsége számára már-cius 16-ika.

SZIGETI JÓZSEF világhírű hegedűművész egyetlen hang-versenye a Magyar Színházban.

Még néhány jegy kapható a Románia Ar-tistica Színházi Irodában (főtéri kioszk) és a Magyar Színházban.

— Az olasz trónörökös tényleg válik fe-lességétől. Londonból jelentik: Brüsszeli beavatott helyen megerősítik azt a hírt, hogy Umberto olasz trónörökös és Mária Jozé belga hercegnő válni készülnek.

— Politikai és gazdasági tárgyalásokat folytat Curtius Bécsben. Bécsből jelen-tik: Curtius dr. német birodalmi külügy-miniszter délből kihallgatáson jelent meg Miklas elnökkel, aki dedikált fényképét adta át emléke Curtiusnak. Az elnök ez-után villásreggelit adott a német külügy-miniszter tiszteletére. Délután Curtius megtekintette Ender dr. kancellár kísére-tében az állami levéltárat, majd politikai és gazdasági tárgyalásokat folytatott. Este Ender dr. fogadást rendezett Curtius tiszteletére. A vacsorán Ender dr. és Scho-ber üdvözlő beszédeire a német külügymi-niszter válaszolt.

— Aki a tejet nem szereti, Ovomaltine-vel azt is megkedveli.

— Egy évi börtönre ítélték egy cseh kommunista szenátort. Prágából jelentik: Stransky kommunista szenátort a brüxi törvényszék büntető tanácsa az északnyu-gatcsehországi kommunista zavargások ve-zetőjét egy évi súlyos börtönbüntetésre ítélté.

— Ujra megkezdődtek az előadások a spanyol egyetemen. Londonból jelentik: A lapok madridi jelentései szerint tegnap az összes spanyol egyetemeken ujra meg-kezdődtek az előadások. Incidensek nem fordultak elő.

— Bevezették a „pragmatica sanctio-t” a munkácsi ortodox hitközségben. Mun-kácsról jelentik: A munkácsi ortodox hit-község február 22-én, vasárnap alapsza-bálmódosító közgyűlést tartott, melyen igen érdekes és jellemző határozatokat hoztak. A közgyűlés ugyanis kimondta, hogy a hitközség rabbiszékére leányörö-kös is igényt tarthat, illetve fiúörökös hi-ányában a rabbiszék a leányörökös férjét illeti, még akkor is, ha ez még kiskoru. A közgyűlés e határozatot módosítás címén felvette az alapszabályokba és így a mun-kácsi ortodox hitközségben életbe lépett a pragmatica sanctio. A munkácsi rabbinak, mint ismeretes, csak egy leányörököse van egy fiatal, 15 éves leányka, aki egy ha-sonlókoru kis fiuval van egyjegezve. Minthogy a munkácsi rabbi az utóbbi idő-ben gyakran betegeskedik, elérkezettnek látta az időt, hogy az utódlási kérdést olyképpen rendezze, hogy leánya jövőjét biztosítsa, amit hivei segítségével fenti módon el is intézett.

NAPROL-NAPRA

Stresemann emlékiratainak kiadásá-ival a francia köztársasági elnökválasz-tás lezajlásáig várnak állítólag azért, mert a Briand és Stresemann közötti bizalmas tárgyalások nyilvánosságra hozatala kedvezőtlenül befolyásolhatná a francia külügyminiszter elnöki esé-lyeit.

A Daily Chronicle newyorki jelentése szerint a Rockefeller intézetben sikerült mesterséges uton élő sejtet előállítani. Az életteremtés kizárólag élettelen anyagok szintézise útján jött létre. Einstein ma Newyorkba érkezik, megtekinti a mester-ségesen előállított sejtet s a tisztelőtérre rendezendő bucsulakomán fogja elmon-dani véleményét a valódisága esetén óriási jelentőségű eredményről.

Clynes belügyminiszter bejelentette az alsóházban, hogy a nyári angol idegen-forgalom örvendtesen emelkedik, ami az idegenforgalmi irodák propagandamunká-jának javára írható. Az elmúlt nyáron 245 ezer volt a hosszabb ideig Angliában tartózkodó idegenek száma.

Angliában az influenzás halálozások száma 1918-ban 112 ezer 329, 1919-ben 44 ezer 801, 1922-ben 21 ezer 498, 1927-ben 22 ezer 263, 1928-ban 7754, 1929-ben 29 ezer 084 és 1930-ban kö-rülbelül ötezer volt.

Társadalmi és művészeti esemény

lesz Kolozsvár közönsége számára már-cius 16-ika.

SZIGETI JÓZSEF világhírű hegedűművész egyetlen hang-versenye a Magyar Színházban.

Még néhány jegy kapható a Románia Ar-tistica Színházi Irodában (főtéri kioszk) és a Magyar Színházban.

Brüsszeli jelentés szerint Watervleet cirkuszából két orszlán kiszabadult. Az igazgató feleségét a fenévadak sulyosan megsebesítették s végigrohantak a váro-son. A lakosság körében az állatok kisza-badulása óriási rémületet okozott. Rend-őrség és önkéntes vadászok üldözni kezd-ték az orszlánokat s a városka határában leterítették a vadállatokat.

A Meuse völgyében. Lüttichtől délre ki-terjedt terület újra halálköd árasztott el. Több mint harminc ember súlyos tüdő-gyulladással esett ágyának. A brüsszeli egészségügyi tanács több professzort kül-dött ki a jegesköd tanulmányozására.

Társadalmi és művészeti esemény

lesz Kolozsvár közönsége számára már-cius 16-ika.

SZIGETI JÓZSEF világhírű hegedűművész egyetlen hang-versenye a Magyar Színházban.

Még néhány jegy kapható a Románia Ar-tistica Színházi Irodában (főtéri kioszk) és a Magyar Színházban.

— Meghívó. Paul Ehrlich orvostudomá-nyí egyesület folyó hó 5-én, csütörtökön este pontosan 8 órai kezdettel a Str. Lond-rei (Hosszu ucca) 9. szám alatt orvostu-dományi szakülést tart, melyen előadással és betegbemutatással a következők fognak szerepelni. 1. Dr. Fried Paul (Vitium cordis cong. Maladie bleus.) 2. Dr. Grünwald Ernő (Vezületett vitium cordis esete.) 3. Dr. Traub Vilmos (Elektrokardiogra-fia). Csupán előadást tart: 4. Dr. Borsai Imre (Differentialdiagnózis Influenza és Appendicitis között).

— Április 13-ra tüzték ki a düsseldorfi tömeggyilkos főtárgyalását. Berlinből je-lentik: Kürten Péter düsseldorfi tömeg-gyilkos ellen 9 gyilkosság és 7 gyilkossa-gi kísérlet miatt van eljárás folyamatban. A bűne esküdtszéki főtárgyalását április 13-ra tüzték ki.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgékony-ság, migrén, kimerültség, szédülés, sziv-szorulás, rémes álmok, ijedség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként éhgyomorra megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakor-vosai általánosan dicsérik a Ferenc József vizet, mert ez a gyomor és a belek működé-sét előmozdítja, az epikiválasztást foko-za, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fü-szerüzletekben kapható.

KÖZGAZDASÁG

Az új kereskedelmi kódex egy bankár-tanács közvetlen ellenőrzése alá helyezi az összes pénzintézeteket

Bucuresti-Bukarest, március 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A legfőbb törvényhozási tanács ismeretesen elkészítette az egységes romániai kereskedelmi kódex tervezetét. A tervezet néhány mélyreható újítást tartalmaz és egész sereg új rendelkezést vezet be a kereskedelmi törvényhozásba, amelyek lényegesen meg fogják változtatni a kereskedelmi élet szabványait. A tervezet Josef Cohen bukaresti hírneves zsidó ügyvéd, a legfőbb törvényhozási tanács referense, bemutatta a párizsi egyetem jogi fakultásának professzorai előtt is, akik általában elismeréssel nyilatkoztak a modern szellemben készült kódex-tervezetről.

Az új kereskedelmi törvény gyakorlati természetű újításai között szerepel például az is, hogy előírja a bankárok tanácsának megalakítását. A tanács hivatala és feladata az lesz, hogy állandó ellenőrzést gyakoroljon a hitelinté-

zetek fölött, annak megállapítására, hogy a hitelintézetek betartják-e a törvényes rendelkezéseket. A kódex indoklása hangsúlyozza ugyan, hogy a tanács létesítése nem jelenti a bankok életébe való beavatkozást. Ezzel szemben a törvénytervezet megadja a jogot a tanács szerveinek a mérlegek felülvizsgálásán kívül arra is, hogy az egyes hitelintézeteknél időnként inspekciókat tartassanak. A tanácsot az új kódex azért tartja szükségesnek bevezetni, mert a banktechnika mai fázisában a részvényes, vagy a betétesnek nem igen áll módjában felfedezni azokat a bűnös műveleteket, amelyeket a bankok vezetői esetleg elkövetnének.

A hitelintézetek éppen ezért tartoznak a bankár-tanács által delegált személyeknek bemutatni minden aktát és okmányt, amelyeknek tartalmát a bankár-tanács mindenestre tartozik a legnagyobb titokban tartani.

Színház—Művészet

Shakespeare: Lear király

Cluj-Kolozsvár, március 4. Ma este Shakespeare grandiózus drámája, a Lear király kerül színe a Magyar Színházban. A drámaírás fejedelmének ez a remekműve, amelyet Vörösmarty Mihály csodaszép fordításában legnagyobb kincsei között őriz a magyar színjátszás is, tiz esztendeje nem szerepelt a kolozsvári színház műsorán. Akkor a feledhetlen emlékü

Szakács Andor alakításában láttuk a Lear királyt.

A ma esti reprizt Fekete Mihály készítette elő nagy gondtal és ő játssza Lear király grandiózus szerepét is. A három királyleányt Poór Lili, Kaszab Anna és Komár Juliska alakítják. A vezető férfiszerepek Földényi László, Tóth Elek, Forgács Sándor, Réthely Ödön kezében vannak.

Román Opera műsora

Csütörtök, márc. 5: Urhatnám polgár.
Péntek, márc. 6: Parasztszünet és Bajazzók. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.
Szombat, márc. 7: Hamlet (Prózaeladás)
Vasárnap, márc. 8 (délután): Urhatnám polgár.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Eredeti operettbemutató Kolozsváron. A kolozsvári Magyar Színház igazgatósága elfogadta Schreiber Aladár új operettjét, amelynek címe: Utolsó farsang. Schreiber Alajos Csókhercegnő című operettje pár év előtt hatalmas sikert aratott Kolozsváron is, egyetlen szezonban 17 előadást ért meg. Az új operett egészen elsőrendű munka, librettóját Szabados Árpád írta, akinek darabját ebben az évben nagy sikerrel adták a magyarországi színházak. Az új operett még március első felében színe kerül Kolozsváron.

A gyenge nem. Bourdet pompás vigjátéka, a budapesti Magyar Színház legnagyobb sikere, rövidesen színe kerül Kolozsváron is. A sikamlós témájú, de igen értékes darabot Janovics Jenő rendezi s a vezérszerepeket Poór Lili, Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Komár Juliska, Bárdi Teréz, Miklóssy, Benes Ilona, Tóth Elek Földényi, Tompa, Forgács stb. alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Csütörtök fél 9: Lear király. (Uj szcenirozásban. 29. Premiérbérllet. Ssz. 202.)
Péntek fél 9: Csárdáskirálynő. (Karácsonyi, Kertész, Nádor, Ihász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 203.)
Szombat este 9 órakor: Miss Amerika. (Kondor, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 208.)

Vesárnap este 9 órakor: Katica. (Kondor, Kertész, Ihász, Réthely fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 209.)

Hétfő este fél 9 órakor: A gyenge nem. (Bourdet újdonsága először. Poór Livel. 30. Premier-bérllet. A bérlők jegyét a darab sikamlós témájára való tekintettel kívánatra becsereéli a színház.) Ssz. 210.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Csütörtök, március 5.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. —

17: Hírek. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Dales. 20.30: Szimf. hangv. Mozart: Titusz nyitány, Saint-Saens: Zongora és zenekari hangv. 21: Felolvasás. 21.15: Rimszkij—Korszakov: Scherezade. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Grammfónhangverseny. Grieg: Peer Gynt szvit, Bach—Gounod: Ave Maria, Moszkovszkij: Szerenád, Bizet: Menüet, Tanara: Nina. Razigade: Idill, Lehár: Mosolyok országa, Drigo: Keringő, Strauss: Történetek a bécsi erdőből, Jurmann—Österreicher: Te nem vagy az első tangó, Rizzi: Örök szeretet. Majd: Tánclemez.

Bécs. 20.30: Szimfónikus hangv. Mozart Figaro lakodalma, Beethoven: IV. szimfónia, Schubert: VII. szimfónia, 22.15: Jazz Berlin. 19.50: Rádiózenekar. Frankfurt. 16.30: Operett. Lipese. 19.30: Mandolin és citerazene. Kattowic. 23: Részletek Gounod: Fust operájából.

Riga. 19.03: Lehár: Frederika c. operettje. 21.45: Hangv. Mozart, Saint-Saens, Ducas művei.

Milánó. 20.55: Opera.

Róma. 21.05: Ének és zenekar. Glazunov, Rossini, Verdi, Herold műveiből.

Prága. 22.20: Orgona.

Pozsony. 19.05: Szórakoztató zene.

Brünn. Csellóhangverseny. Handel: G-moll hangv.

Kassa. 18: Csellóhangverseny. Bach, Hayd művei.

Oslo. 20.30: Ének és zongorahangv. Stockholm. 20: Rádiózenekar. Szláv zene.

Toulouse. 20.30: Dalok. 21: Szimfónikus zenekar. 23: Dalok. 23.30: Beethoven: I. szimfónia, Wagner: Rienzi nyitány. — 24: Tangódalok, csellójáték. 24.35: Dalok, tánczene.

Párizs. 23.30: Dalok.

Péntek, március 6.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 12.50: Grammfón. 16: Rádiózenekar. — 17: Hírek, időjelzés. 18: Rádiógyetem. 19: Szindarab. 20: Massenet: Manon c. operája. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. Erkel: Hunyadi László, Majláth: Farsangi álmok, Liszt: XIII. rapszódia, Saint-Saens: Haláltánc, Mascagni: Parasztszünet, Gounod: Faust. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Tót-magyar nyelvoktatás. 5.25: Cigányzene. 6.30: Magyar balladák. 7: „A rádióvetel helyi zavarai és azok leküzdése”. 7.25: Az Operaház színlapjának felolvasása. 7.30: Meyerbeer: Hugonották c. operája. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Jazz.

Berlin. 21.20: Zenekar. Balettzene.

Berlin. 20.15: Szimfónikus hangverseny.

Breslau. 20.15: Szimfónikus hangverseny.

Hamburg. 20: Beethoven-est. Coriolan nyitány, D-dur hegedű és zenekari verseny, VII. szimf. 23: Tánczene.

Lipese. 21.10: Szimf. zenekar.

Varsó, Kattowic, Poznan. 20.15: Debussy művei zongorán.

Riga. 19.35: Skandináv óra. Grieg: Összel, norvég és svéd dalok. 21.20: Hangv. Beethoven: Nagy fuga, Wagner: Grál elbesezés, Verdi: Aida, Strauss: Kék Duna.

Milánó. 21.30: Hangv.

Ady Endre költeményei

külön-külön kötetben — Olcsó kiadás

Uj versek
Illés szekerén
Magunk szerelme
Ki látott engem

Menekülő élet
Igy is történhetik
Szeretném ha szeretnéne k
Vér és arany

Minden titkok verseiből

Ára kötetenként 68 lej

Kaphatók az UJ KELET Könyvosztályában Cluj-Kolozsvár

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb. minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára fűzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Róma. 21.35: Szimf. hangv. Pozsony. 19.05: Fibich: Sárka című operája.

Ostrava. 22.30: Könnyű zene.

Oslo. 20: Szimf. hangv.

Stockholm. 20.45: Spanyol hegedűszerezenyek.

Toulouse. 19.30: Tánczene. 20: Hegedűjáték. 20.15: Dalok. 20.45: Bécsi zene. — 21: Részletek Puccini Bohémélet és Gounod: Faust c. operájából. 21.15: Hangv. Gounod és Berlioz művei. 21.25: Grammfón. 24: Szavaltat. 24.30: Dalok. — 24.45: Tánczene.

Belgrád. 17.40: Hegedűjáték. 18: Citerahangv. 20: Népdalok. 20.30: Liszt, Bach, Rachmaninov művei. 22.15: Bizet: Arles-i leány, szvit.

London. 22: A mai zene.

Párizs. 23: Schumann szimfónia.

Apró hirdetések

Keresek két szoba konyha, fürdőszoba, egészséges, napos, kertes lakást, feltétlen villasorban. „Banktisztviselő” jellegére a kiadóba.

Köser juhsajtot vesz minden mennyiségben Schwartz vegetárius étterem Cluj, Regele Ferdinand 10.

Bontásból kikerülő épületanyag, fa, cserép, csatorna, ajtó, ablak, kő, téglalocsón eladó. Regina Maria és P. Cuza Voda sarok.

Butorozott szoba, fürdőszoba, zongora használatra esetleg teljes ellátással kiadó. Eötvös ucca 6., emelet jobbra.

Kiadók május 1-re 3 és 4 szobás modern komfortos lakások. Nationala Biztosító Regina Maria 6.

Önálló levelező- és könyvelő, magyar, német gyorsírásstudással, perfekt román, vállal óras levelezést és könyvelést, adminisztratív szervezést és minden irodai teendőt. Megkeresések „Adminisztrator” jellegére a kiadóba kéretnek.

Biztos egzisztenciát nyerhet proviziós utazónó privát vevők látogatásával, bevettelt női cikkel. Óvadék és román nyelvtudás megkívánatik. Cim a kiadóban.

Keresek május 1-re lehetőleg központban 1 vagy 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakást. Cim: Nádor, Szabó Jenő cégnél.

Cukorkaüzlet forgalmas helyen átadó, kívánatra csemegeüzletnek átalakítható. Ugyanott két szép csemege berendezés eladó. Cim a kiadóban.

Két szoba, irodának, különösen ügyvédi irodának, esetleg orvosi rendelőnek rendkívül alkalmas, a Deák Ferenc ucca elején nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

Egyedülálló, intelligens zsidó urinó, tisztviselő, vagy egyetemi hallgató a kótársat keres. Szerény feltételek. Külön szoba és fürdőszoba használat. Cim a kiadóban.

Fistal, kis családú metszők küldjék ajánlataikat és ortodox rabbiktól igazoló okiratukat. Személyes jelentkezők nem vétetnek figyelembe, utiköltséget csak meghívottak téríttetnek meg. Ajánlatok Polák Mór Blaj küldendők.

XIV. EVF. Cluj—Kolo március 5601 ÉV

Ar Uj és b 400
Cikkell forrás Disz
Kéltre megő

Két világszen

— Külpolitika

A demokrácia gő háboru óta a lehető gadozásokat mutathatja erőteljes volna át. A háború forrongó gyarmati hangzavarában nélkülemes harmóniá amelyekről — palgekhez hozzászoktatudja elhinni, hogy erőteljes, békeszere kezdeményezések áll, illetőleg annak legutóbbi napok könnyvelhet el, amelesznek — teljes ják Anglia újabb csak a kontinentális litikában is.

Az olasz-franc gyors megkötése világpolitikai kurzus lentőségét horribilis rülmény, hogy ké szembenálló hatalom. Még egy évvel ezelő olasz szárazföldi és illetőleg szupremáci dette s most egyszer béke apostolaként nen. Nem valószínű fordulásra előzmé volna el magát az zere. Inkább az a antifasiszta mozga és külföldi feléledé gazdasági krízis nyomorúságán tu egy csomó külpolití szerítette rá Mussol szocialista kormán szág külügyminisztr nyezett tengeri lesz ben résztvegyen és tüzése után a béke zon át.

Bármilyen, nem mondható okok is azonban az olasz-framény létrejöttében annyiszor veszélye mokratikus haladás nye, amelynek messzítikai konzekvenciák konzekvenciáknak niök kell hatásukat litikai és gazdasági szen a tengeri és szrealis kilátásai a gnetes ziláltságának ja maga után. Ha amelyek ma a hadt elhetetlen számoszt mindenütt az újja vérkeringés ereibe a javulás, a lelkek a lehetősége és a kai feltétlenül mege

A másik nagy sik gol világpolitika való vethel el: az indiai megegyezés, mely az Gandhi között szim meglepetésszerűen j lágességény, mely gyarmat-politika él korszakot jelöl ki. A